

Sygn. akt I ACa 444/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Józef Wąsik (spr.)
Sędziowie:	SSA Grzegorz Krężolek SSO del. Krzysztof Hejosz
Protokolant:	st.sekr.sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2014 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa **Miejskich (...) sp. z o.o. w O. Ś.**

przeciwko **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 12 grudnia 2013 r. sygn. akt VII GC 259/13

oddala apelację i zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 1 800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I A Ca 444/14

UZASADNIENIE

Powód Miejskie (...) Sp. z o.o. w O. wniósł o zasądzenie od pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. kwoty 372.983,63zł z ustawowymi odsetkami od poszczególnych kwot oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu powód podnosił, że pozwana nie uregulowała należności z faktur objętych pozwem na kwotę 350.494,78zł, a ponadto w związku za zwłoką w zapłacie należności powoda wynikających z innych (zapłaconych) faktur vat, zostały wystawione przez powoda noty odsetkowe na łączną kwotę 22.488,85zł.

W dniu 14 sierpnia 2013r. Sąd Okręgowy w Kielcach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w O. wniosła sprzeciw, zaskarżając go w całości. W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. W zakresie objętym cofnięciem pozwu wносиła o

umorzenie postępowania ponad kwotę 313.983,63 zł oraz na podstawie art. 203 § 3 kpc wnosila o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwana zgłosiła zarzut nie udowodnienia roszczenia co do zasady, a w zakresie dochodzonych odsetek – również co do wysokości. Nadto podniosła zarzut spełnienia świadczenia przez pozwanego. Zarzuciła, że w zakresie żądania zapłaty kwoty 22.488,85zł tytułem odsetek powód wywodzi swe roszczenie wyłącznie z not odsetkowych oraz wydruku rozrachunków z dnia 25 lipca 2013r. wystawionego przez Wydział Księgowości powoda, stanowiące wyłącznie dowody prywatne sporządzone przez powoda.

Sąd Okręgowy w Kielcach wyrokiem z dnia 12 grudnia 2013r:

1/ zasądził od Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. na rzecz Miejskie (...) Sp. z o. o. w O. kwotę 22.488,85 zł z ustawowymi odsetkami w stosunku rocznym w wysokości 13% od dnia 30 lipca 2013r. i z dalszymi każdorazowymi ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty oraz kwotę 24.213,00zł (dwadzieścia cztery tysiące dwieście trzynaście złotych) tytułem kosztów procesu,

2/ umarzył postępowanie w pozostałej części.

Za podstawę faktyczną rozstrzygnięcia Sąd przyjął następujący stan faktyczny:

Powód Miejskie (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. wniósł pozew przeciwko pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w O. o zapłatę kwoty 372.983,63 zł z ustawowymi odsetkami. Pismem datowanym na dzień 31 lipca 2013r. powód ograniczył powództwo do kwoty 313,983,63zł i cofnął w tym zakresie pozew wskazując na okoliczność, dokonania wpłat przez pozwaną Spółdzielnię w wysokości łącznie 59.000 zł. Pismem datowanym na dzień 14 października 2013r. powód podtrzymał powództwo co do kwoty 22.488,85zł. Powód cofnął natomiast powództwo w pozostałym zakresie z uwagi na spłatę pozostałej części zadłużenia oraz wnosil o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powód domaga się zapłaty kwoty 22.488,85 zł tytułem skapitalizowanych ustawowych odsetek. Powód wywodzi swe roszczenie o zapłatę kwoty 22.488,85 zł z załączonych do akt sprawy not odsetkowych oraz wydruku rozrachunków z dnia 14 października 2013r. wystawionego przez Wydział Księgowości powoda. (k. 206).

W związku ze zwłoką w zapłacie należności powoda wynikających z faktur vat, zostały wystawione przez powoda w stosunku do pozwanej następujące noty odsetkowe:

- nota odsetkowa: (...)z dnia 29.09.2011r. na kwotę 3687,86 zł (z tej noty pozostaje do zapłaty kwota 126,72 zł niezapłaconych odsetek naliczonych w związku ze zwłoką w zapłacie faktury (...) z dnia 30.06.2013 r.; pozostałe należności z tej noty są zapłacone),

- nota odsetkowa: (...) z dnia 27.10.2011 r. na kwotę 2669,04 zł,

- nota odsetkowa: (...) z dnia 29.11.2011 r. na kwotę 6432,17 zł,

- nota odsetkowa: (...) z dnia 27.12.2011 r. na kwotę 2687,69 zł,

- nota odsetkowa: (...) z dnia 30.01.2012 r. na kwotę 3145,47 zł,

- nota odsetkowa: (...) z dnia 28.02.2012 r. na kwotę 2039,37 zł,

- nota odsetkowa: (...) z dnia 28.03.2012 r. na kwotę 1367,36 zł,

- nota odsetkowa: (...) z dnia 25.04.2012 r. na kwotę 1273,11zł,

- nota odsetkowa: (...) z dnia 30.05.2012 r. na kwotę 1529,67zł,

- nota odsetkowa: (...) z dnia 26.06.2012 r. na kwotę 675,18 zł,

- nota odsetkowa: (...) z dnia 25.07.2012 r. na kwotę 587,13 zł (z tej noty pozostaje do zapłaty kwota 543,07 zł w związku ze spłatą pozostałych należności z tej noty, widniejących w ostatnich pięciu pozycjach noty).

Pomimo wezwania do zapłaty należności z powyższych not odsetkowych z dnia 17 lipca 2013r. na łączną kwotę 22.488,85 zł nie zostały przez pozwaną Spółdzielnię uregulowane powodowi.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o następujące dowody w postaci: Faktur VAT: (...) z dnia 7.01.2013 r., (...) z dnia 22.03.2013 r. (...) z dnia 25.03.2013r., (...) z dnia 28.03.2013 r. (...) z dnia 30.04.2013 r., (...) z dnia 31.05.2013 r., (...) z dnia 31.05.2013r., (...) z dnia 28.06.2013 r., (...) z dnia 28.06.2013 r., (...) z dnia 28.06.2013r., Nota odsetkowa: (...) z dnia 29.09.2011r., Nota odsetkowa: (...) z dnia 27.10.2011 r. ,Nota odsetkowa: (...) z dnia 29.11.2011 r., Nota odsetkowa: (...) z dnia 27.12.2011 r., Nota odsetkowa: (...) z dnia 30.01.2012 r., Nota odsetkowa: (...) z dnia 28.02.2012 r., Nota odsetkowa: (...) z dnia 28.03.2012 r., Nota odsetkowa: (...) z dnia 25.04.2012 r., Nota odsetkowa: (...) z dnia 30.05.2012 r., Nota odsetkowa: (...) z dnia 26.06.2012r., Nota odsetkowa: (...) z dnia 25.07.2012 r., wydruku rozrachunków z dnia 25.07.2013r., wezwania do zapłaty nr (...) z dnia 17.07.2013r., odpisu z KRS powoda, wydruku wpłat przez pozwaną łącznie kwoty 59.000 zł na rzecz powoda, potwierdzenia dokonania przelewów - 30 sztuk, odpisu z KRS SM (...), wydruku rozrachunków, wezwań do zapłaty, (k. 3-64,66, 67,71-74,76, 82-115, 161- 193, 201-268).

Zdaniem Sądu Okręgowego powództwo jest zasadne do kwoty 22.488,85 zł i podlega w tej części polega uwzględnieniu. Roszczenie powoda jest w pełni udokumentowane załączonymi do pozwu dokumentami, a co za tym idzie udowodnione.

Bezspornym i niewątpliwym w niniejszej sprawie jest to, że pismem datowanym na dzień 31 lipca 2013r. powód ograniczył powództwo do kwoty 313,983,63 zł i cofnął w tym zakresie pozew wskazując na okoliczność, dokonania wpłat przez pozwaną Spółdzielnię w wysokości łącznie 59.000 zł. Ponadto pismem datowanym na dzień 14 października 2013r. powód podtrzymał powództwo co do kwoty 22.488,85 zł. Powód cofnął natomiast powództwo w pozostałym zakresie z uwagi na spłatę pozostałej części zadłużenia. Pozwana w sprzeciwie oraz w toku procesu podnosiła, że zakresie żądania zapłaty kwoty 22.488,85 zł tytułem ustawowych odsetek powód wywodzi swe roszczenie wyłącznie z not odsetkowych oraz wydruku rozrachunków z dnia 25 lipca 2013r. wystawionego przez Wydział Księgowości powoda, stanowiące wyłącznie dowody prywatne sporządzone przez powoda.

Istota sporu zatem sprowadza się do ustalenia zasadności powództwa powoda wobec pozwanej spółdzielni z tytułu skapitalizowanych odsetek ustawowych wyszczególnionych w spornych notach odsetkowych.

Z zebranego materiału dowodowego wynika, że roszczenie powoda o zapłatę kwoty 22.488,85 zł tytułem skapitalizowanych ustawowych odsetek od należności zapłaconych przez pozwaną z opóźnieniem wynika z przedłożonych do akt sprawy w/w not odsetkowych oraz wydruku rozrachunków z dnia 25 lipca 2013r. wystawionego przez Księgowość powoda. Zdaniem Sądu Okręgowego stwierdzić należy, że powód przedstawił wystarczające dowody w postaci spornych not odsetkowych, dotyczących faktur, które nie zostały uregulowane przez pozwaną w terminie.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko powoda, iż w przedmiotowym wypadku pozew dotyczy odsetek do 2012r. i nie dotyczy on odsetek za faktury, o których strona pozwana pisze w pkt. 1 pisma pozwanej datowanego na dzień 6 grudnia 2013r. Odsetki objęte powództwem na koniec 2012r. objęte były potwierdzeniem salda sporządzonym na konie roku obrotowego 2012. Strona pozwana nie kwestionowała należności odsetkowych, a pozostałe należności pozwana uregulowała w toku postępowania. Faktura Nr (...) nie była objęta pozewem w związku ze skorygowaniem stanowiska powoda w piśmie procesowym z dnia 12.07.2013 r., które wpłynęło do Sądu w dniu 2.08.2013r.. Odnośnie faktury Nr (...) powód podnosił, że wpłata z dnia 27.05.2013r. została zaksięgowana na poczet tej faktury dlatego, że była to najdawniejsza należność główna, a termin płatności tej faktury przypadł na 14.03.2013 r. i na fakturę tą powód już wcześniej zaliczał wpłaty pozwanej. Odnośnie wpłaty dotyczącej faktury Nr (...) powód podnosił, że z wpłaty 4.000,00 zł dokonanej w dniu 27.05.2013r. zostało rozpoczęte księgowanie faktury Nr (...), która była wskazana w dyspozycjach strony pozwanej i była fakturą o największej należności bowiem dotyczyła kwoty ponad 144.000,00 zł.

Intencją powoda było zaliczenie wpłaty na fakturę o największej należności, co było korzystne dla pozwanej, gdyż byłyby naliczane wyższe odsetki za nieterminowe płatności. Zważyć należy, że powód brał pod uwagę dyspozycje przy wpłatach pozwanej i korzystał z uprawnienia wynikającego z art. 451 § 1 kc zdanie ostatnie i księgował należności zgodnie z powyższymi zasadami.

O kosztach procesu stosownie do rozstrzygnięcia, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 §1 i §3 kpc.

Apelację od tego wyroku wniosła strona pozwana w części zasadzającej od pozwanej kwotę 22.488,85 zł z ustawowymi odsetkami w stosunku rocznym w wysokości 13 % od dnia 30 lipca 2013 r.i dalszymi każdorazowymi ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty oraz w części zasądzającej kwotę 24.213,00 zł tytułem kosztów procesu (tj. pkt I).

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1/ naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

- art. 233 § 1 k.p.c. przez zaniechanie wszechstronnego rozważenia całości zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegające na błędnym przyjęciu przez Sąd I Instancji, że powódka nie spłaciła większości zobowiązań objętych żądaniem pozwu i dała podstawę do wytoczenia powództwa mimo, iż z potwierdzeń przelewów złożonych przez pozwaną wynika fakt przeciwny, a także na przyjęciu wbrew twierdzeniom pozwanej, że nie kwestionowała należności odsetkowych dochodzonych w toku niniejszego procesu;

- art. 98 § 1 i 3 k.p.c. poprzez błędne jego zastosowanie i orzeczenie o kosztach procesu zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania i ustalenie kosztów

procesu oraz kosztów zastępstwa procesowego tylko w oparciu o wskazaną przez powódkę wartość przedmiotu sporu, pomimo że pozwana jeszcze przed wytoczeniem pozwu spłaciła większość zadłużenia dochodzonego w toku niniejszej sprawy, swym zachowaniem nie dała podstaw do wytoczenia niniejszego pozwu, zaś powódka dwukrotnie w toku postępowania częściowo cofnęła pozew;

- naruszenie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art.3 ust.2 pkt 1 i art.13 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, § 6 ust. 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu poprzez błędne jego zastosowanie i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 24.213,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, pomimo że zesumowanie obliczonej w oparciu o wskazaną przez Sąd podstawę prawną kwoty stanowiącej równowartość opłaty od pozwu oraz kwoty wynagrodzenia za zastępstwo procesowe nie daje takiego wyniku;

- naruszenie art. 101 k.p.c. polegające na jego niezastosowaniu w sytuacji, kiedy pozwana swym zachowaniem nie dała podstaw do wdania się w spór;

- naruszenie art. 203 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie przez Sąd I Instancji, pomimo że pozwana spółdzielnia, w sytuacji dwukrotnego częściowego cofnięcia przez powódkę pozwu, złożyła wniosek o zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

- naruszenie art. 328 § k.p.c. polegające na nieprawidłowym określeniu przez Sąd I Instancji podstawy prawnej uzasadniającej zasądzenie określonej w sentencji kwoty 22.488,85 zł.

2) Naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

- art. 6 k.c. w zw. z art. 481 § 1 i 2 k.c. polegające na jego nieprawidłowym zastosowaniu, co w konsekwencji doprowadziło do uznania przez Sąd I Instancji, że powódka nie musi wykazywać wysokości roszczenia oraz sposobu jego naliczania w sytuacji zakwestionowania go przez pozwaną,

- art. 451 § 1 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie przez Sąd, że powódka może zarachowywać wpłaty pozwanej według swego uznania, wbrew wskazaniom pozwanej określającym dokładnie na jaki dług mają one być przeznaczone,

- art. 481 § 1 i 2 k.c. przez ich błędne zastosowanie sprowadzające się do pominięcia przez Sąd I Instancji akcesoryjnego charakteru roszczenia o zapłatę odsetek.

Na tej podstawie wniosła o zmianę wyroku w części zaskarżonej poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanej kosztów postępowania oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, po rozpoznaniu apelacji, zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd I Instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny uznaje za swoje oraz trafnie zastosował przepisy prawa materialnego i procesowego.

Ustalając istnienie i wysokość roszczenia powoda za opóźnienie w zapłacie faktur (skapitalizowane odsetki) Sąd oparł się na fakturach vat, notach odsetkowych, wydruku rozrachunków bankowych bz 25.07.2013r, wydruku wpłat pozwanej, wezwań do zapłaty obrazujących przebieg współpracy między stronami.

Jeśli dodatkowo uwzględnić niekwestionowaną okoliczność potwierdzenia salda zadłużenia przez głównego księgowego strony pozwanej oraz nie wyrażanie sprzeciwu przez pozwaną w odpowiedzi na noty odsetkowe i wezwania do dobrowolnej zapłaty to należy przyjąć, że roszczenie odsetkowe powoda zostało w sposób wystarczający udowodnione.

Należy zwrócić uwagę, że pozwany w sprzeciwie ograniczył się do ogólnikowego zarzutu nieudowodnienia kwot wynikających z not odsetkowych. Tymczasem noty odsetkowe nie są zwykłym pismem wzywającym do zapłaty określonej kwoty, ale dokumentem księgowym wystawionym przez głównego księgowego przedsiębiorstwa, działającego w oparciu o ustawę o rachunkowości i posiadaną dokumentację, zawierającą szczegółową treść obrazującą powstałe opóźnienie w zapłacie każdej wierzytelności stwierdzonej fakturą. Nota zawiera bowiem oznaczenie faktury, kwoty wierzytelności, terminu zapłaty, daty zapłaty, kwoty zapłaty, ilość dni opóźnienia, wreszcie wartość odsetek. Zatem nota odsetkowa jest przede wszystkim oświadczeniem wiedzy głównego księgowego, a więc dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 kpc. Pismo zarządu doręczające notę odsetkową jest oświadczeniem woli (np. wezwaniem do zapłaty, potrąceniem wzajemnej wierzytelności).

Pozwany w odpowiedzi na doręczenie tych not, ani na żadnym etapie postępowania sądowego, nie zakwestionował poprawności danych zawartych w notach, zatem również na podstawie art. 231 kpc istnieją podstawy do przyjęcia domniemania faktycznego co do faktów zaistnienia opóźnienia w zapłacie poszczególnych faktur.

W tej sytuacji bezzasadny jest również zarzut nieudowodnienia roszczenia odsetkowego.

Pozwany nie wykazał zatem naruszenia przepisów prawa procesowego, ani tego że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy.

Wobec niepodważenia stanu faktycznego o naruszeniu prawa materialnego nie może być mowy. Roszczenie odsetkowe powódki znajduje uzasadnienie w art. 481 § 1 i 2 kc.

Odsetki zostały naliczone od faktur z lat 2011-2012, które nie były objęte żądaniem pozwu i które zostały uprzednio spłacone. Numery tych faktur wraz z terminami płatności widoczne są zarówno na załączonych do pozwu: notach odsetkowych oraz wezwaniach do zapłaty, jak i na potwierdzeniu sald. Odsetki naliczone w notach odsetkowych są

wyliczane w systemie księgowym zgodnie z ogólnymi regułami wynikającymi z art. 481 kc, od daty wymagalności do daty zapłaty.

Strona pozwana w żaden sposób nie wykazała naruszenia art. 451 kc. Nie wskazała bowiem wadliwych przypadków zaliczenia wpłat przez powódkę wbrew woli pozwanej. Zaliczenie wpłaty na kwotę główną jest korzystne dla dłużnika, gdyż nie generuje dalszych odsetek.

Księgowanie wpłat przez powódkę było zgodne z dyspozycją art. 451 § 1 zdanie drugie kodeksu cywilnego. W przepisie tym zawarte zostało ograniczenie dla dłużnika, a jednocześnie uprawnienie dla wierzyciela, który może „to, co przypada na poczet danego długu” zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne. Wierzyciel może więc w pewnych granicach zakwestionować dyspozycje dłużnika co do sposobu zarachowania zapłaty. Prawo dłużnika jest tamowane uprawnieniami wierzyciela, który ma prawo zaspokojenia z tego, co przypada na rachunek danego długu, przede wszystkim zaległych należności ubocznych (np. koszty postępowania) oraz zalegających świadczeń głównych (np. zaległe raty czynszu) (zob. Komentarz do art.451 Kodeksu cywilnego Andrzej Kidyba (red.) LeX 2010).

Sąd zasadnie obciążył pozwaną kosztami poniesionego wpisu sądowego, kosztów zastępstwa procesowego i udzielonego pełnomocnictwa. Cofnięcie pozwu wobec zapłaty w toku postępowania, jest równoznaczne z przegraniem sprawy.

Biorąc pod uwagę przedstawione argumenty Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto w myśl zasady odpowiedzialności za wynik sprawy w oparciu o art. 98 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.